

Centrul pentru Monitorizarea
Transparenței și Responsabilității
Fiscal-Bugetare

MINIGHIDUL TĂU DESPRE FONDURILE EUROPENE ÎN ROMÂNIA

autor: **Elena Calistru** Funky Citizens

elena@funky.org

Proiect derulat de:

Introducere și Context: CFM și MRR

În 2020, UE a oferit un răspuns fără precedent la criza coronavirusului, cu un pachet de stimulare de 2.018 trilioane de euro. Acesta include bugetul pe termen lung al UE pentru 2021-2027 (Cadrul Financiar Multianual = CFM), în valoare de 1.211 trilioane de euro, suplimentat cu 806,9 miliarde de euro prin NextGenerationEU, din care statele membre au primit bani prin celebrul deja Mecanism de Redresare și Reziliență (MRR) pentru care, pentru a-l accesa, au fost elaborate Planurile Naționale de Redresare și Reziliență (PNRR). Astfel, UE asigură resursele pentru prioritățile sale politice, precum digitalizarea și Green Deal, totodată oferind flexibilitate pentru a răspunde la circumstanțe neprevăzute.

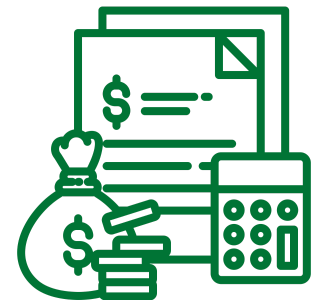
Despre Bugetul UE

- Doar 18% din bugetul UE este gestionat direct de Comisia Europeană.
- 8% este gestionat indirect prin organizații internaționale, agenții descentralizate, țări terțe, etc.
- 74% din fonduri sunt cheltuite împreună cu statele membre sub ceea ce se numește "management partajat".

Descrierea fondurilor

Fondurile europene structurale și de investiții (FESI) sau fondurile europene „clasice” reprezintă cinci fonduri majore:

1. Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) - Sprijină dezvoltarea regională și urbană.
2. Fondul Social European (FSE) - Se concentrează pe ocuparea forței de muncă și pe incluziunea socială.
3. Fondul de Coeziune (FC) - Țintit către statele membre cu un Venit Național Brut (VNB) mai mic de 90% din media UE.
4. Fondul European pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) - Vizează dezvoltarea rurală.
5. Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime (FEPAM) - Pentru pescuit durabil și inițiative maritime.

Alte Fonduri și Programe

- Mecanismul de Redresare și Reziliență (MRR): Instrumentul cheie al NextGenerationEU pentru a ajuta UE să iasă mai puternică și mai rezilientă din criza actuală.
- InvestEU: Oferă UE finanțare pe termen lung, atrăgând investiții private.

Proiect derulat de:

- Horizon Europe: Susține toate formele de cercetare și inovare.
- Programul Europa Digitală: Primul program al UE care urmărește să accelereze redresarea și să stimuleze transformarea digitală a Europei.

Diferențe față de alte Fonduri

- FESI se deosebesc de fondurile gestionate direct de Comisia Europeană (CE) sau de Planurile Naționale de Redresare și Reziliență (NRRPs), fiind gestionate la nivel național sau regional
- față de fondurile europene care se accesează direct la Bruxelles sau de cele prin PNRR, deși și aici pot exista diferite tipuri de beneficiari, acestea sunt printre principalele fonduri la care au acces autoritățile locale și regionale, existând fonduri dedicate lor
- fondurile sunt disponibile printr-un mecanism de pre-finanțare și cereri de rambursare după cheltuirea unui % de bani, pe o perioadă de 7 ani, cât durează CFM + încă 2-3 ani apoi (de exemplu, în 2023, în România sunt accesibile fondurile din CFM 2014-2020 pentru că acestea pot fi folosite în 2020+3 ani, dar și fondurile din CFM 2021-2027); de exemplu, în cazul PNRR, fondurile sunt disponibile doar o dată și trebuie cheltuite până în 2026, iar rambursarea nu se face pe baza % de bani cheltuiți, ci pe baza îndeplinirii unor jaloane convenite cu Comisia Europeană

Importanța FESI în Bugetare

- Finanțare suplimentară: Completează bugetele existente, permițând proiectelor care altfel ar fi financiar neviabile.
- Creștere impact investiții: Necesită co-finanțare din partea guvernelor naționale sau locale.
- Planificare pe termen lung: Permite o planificare financiară pe termen lung mai eficientă.

Transparența fiscală și participarea civică

- Monitorizare: Procesul bugetar devine mai transparent datorită supravegherii stricte a Comisiei Europene, iar informațiile privind proiectele sunt disponibile pe cohesiondata.ec.europa.eu și pe [Kohesio \(europa.eu\)](https://Kohesio.europa.eu)
- Angajament civic: Promovează participarea civică în deciziile bugetare pentru că toate Ghidurile privind programele operaționale trebuie puse obligatoriu în dezbatere publică

Cum vedem în bugete unde suntem cu absorbția fondurilor europene

Proiect derulat de:

În primul rând, putem vedea în fiecare lună care este absorbția fondurilor europene urmărind ceea ce se numește „[Balanța financiară netă](#)” (BFN), adică fluxurile financiare dintre România și Uniunea Europeană (cât plătim și cât primim). De exemplu, la 30 august 2023, situația arăta astfel:

5. SOLDUL FLUXURILOR

mil EURO

Denumire	2007-2022 execuția la 31.12.2022	Estimări 2023	2023 execuția la 31.08.2023	2007-2023 execuția la 31.08.2023
I. SUME PRIMITE DE LA BUGETUL UE (A+B+C)	81,297.82	12,544.13	5,931.03	87,228.84
1. SUME PRIMITE DE LA BUGETUL UE din CFM 2007-2013	36,685.40	X	X	36,685.40
2. SUME PRIMITE DE LA BUGETUL UE din CFM 2014-2020	40,021.32	8,118.79	5,363.72	45,385.04
3. SUME PRIMITE DE LA BUGETUL UE din CFM 2021-2027	844.75	775.70	567.31	1,412.06
4. NextGenerationEU 2021-2023	3,746.35	3,649.63	0.00	3,746.35
II. SUME PLATITE CATRE BUGETUL UE	26,741.45	3,280.59	1,782.43	28,523.89
1. Contribuția României la bugetul UE	26,183.33	3,237.11	1,744.93	27,928.26
2. Alte contribuții	558.12	43.48	37.50	595.62
III. SOLDUL FLUXURILOR = I - II	54,556.36	9,263.54	4,148.60	58,704.96

De asemenea, pentru fiecare beneficiar (autoritate centrală sau locală), găsim în execuția bugetară referințe la fondurile europene, prin intermediul clasificăției economice. Astfel, vom regăsi următoarele capitole:

LA CHELTUIELI

Titlul cu codul 56 – fondurile europene din perioada 2007-2013

56	Titlul VIII PROIECTE CU FINANTARE DIN FONDURI EXTERNE NERAMBURSABILE (FEN) POSTADERARE
56.01	Programe din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR)
56.01.01	Finanțarea națională
56.01.02	Finanțarea externă nerambursabilă
56.01.03	Cheltuieli neeligibile
56.01.04	Cheltuieli din sumele primite în cadrul mecanismului top up
56.01.05	Cheltuieli din alte sume primite din fonduri de la U.E. pentru programele operaționale finanțate în cadrul obiectivului convergentă
56.01.06	Cheltuieli din sume din dobânzi destinate cofinanțării programelor operaționale finanțate în cadrul obiectivului convergentă al Politicii de Coeziune 2007-2013
56.02	Programe din Fondul Social European (FSE)
56.02.01	Finanțarea națională
56.02.02	Finanțarea externă nerambursabilă
56.02.03	Cheltuieli neeligibile
56.02.04	Cheltuieli din sumele primite în cadrul mecanismului top up
56.03	Programe din Fondul de Coeziune (FC)
56.03.01	Finanțarea națională
56.03.02	Finanțarea externă nerambursabilă
56.03.03	Cheltuieli neeligibile
56.03.04	Cheltuieli din sumele primite în cadrul mecanismului top up
	Cheltuieli din alte sume primite din fonduri de la U.E. pentru programele operaționale finanțate în cadrul obiectivului

Și fondurile europene din perioada 2021-2027:

Proiect derulat de:

56.48	Programe finanțate din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), aferente cadrului financiar 2021-2027
56.48.01	Finanțare națională
56.48.02	Finanțare externă nerambursabilă
56.48.03	Cheltuieli neeligibile
56.49	Programe finanțate din Fondul Social European Plus (FSE+), aferente cadrului financiar 2021-2027
56.49.01	Finanțare națională
56.49.02	Finanțare externă nerambursabilă
56.49.03	Cheltuieli neeligibile
56.50	Programe finanțate din Fondul de Coeziune (FC), aferente cadrului financiar 2021-2027
56.50.01	Finanțare națională
56.50.02	Finanțare externă nerambursabilă
56.50.03	Cheltuieli neeligibile
56.51	Programe finanțate din Fondul pentru o Tranziție Justă (FTJ), aferente cadrului financiar 2021-2027
56.51.01	Finanțare națională
56.51.02	Finanțare externă nerambursabilă
56.51.03	Cheltuieli neeligibile

Titlul cu codul 58 – fondurile europene din perioada 2014-2020:

58	TITLUL X PROIECTE CU FINANȚARE DIN FONDURI EXTERNE NERAMBURSABILE AFERENTE CADRULUI FINANCIAR 2014-2020
58.01	Programe din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR)
58.01.01	Finanțarea națională
58.01.02	Finanțarea externă nerambursabilă
58.01.03	Cheltuieli neeligibile
58.02	Programe din Fondul Social European (FSE)
58.02.01	Finanțarea națională
58.02.02	Finanțarea externă nerambursabilă
58.02.03	Cheltuieli neeligibile
58.03	Programe din Fondul de Coeziune (FC)
58.03.01	Finanțarea națională
58.03.02	Finanțarea externă nerambursabilă
58.03.03	Cheltuieli neeligibile
58.04	Programe din Fondul European Agricol de Dezvoltare Rurală (FEADR)
58.04.01	Finanțarea națională
58.04.02	Finanțarea externă nerambursabilă

Codurile 60 și 61 pentru PNRR (unde avem atât granturi, cât și împrumuturi):

Proiect derulat de:

Titlu	Articol	Alineat	DENUMIREA INDICATORILOR
60			Titlul XII „Proiecte cu finanțare din sumele reprezentând asistența financiară nerambursabilă aferentă PNRR”
	60.01		Fonduri europene nerambursabile
	60.02		Finantare publica națională
	60.03		Sume aferente TVA
	60.04		Transferuri din bugetul de stat către beneficiari instituții publice finanțate parțial sau integral din venituri proprii pentru derularea proiectelor din PNRR
		60.04.01	Fonduri europene nerambursabile
		60.04.02	Finantare publica națională
		60.04.03	Sume aferente TVA
	60.05		Transferuri din bugetul de stat către bugetele locale pentru susținerea proiectelor aferente PNRR
		60.05.01	Fonduri europene nerambursabile
		60.05.02	Finantare publica națională
		60.05.03	Sume aferente TVA
	60.06		Transferuri din bugetul de stat către întreprinderi publice și institute naționale de cercetare-dezvoltare pentru susținerea proiectelor aferente PNRR
		60.06.01	Fonduri europene nerambursabile
		60.06.02	Finantare publica națională
		60.06.03	Sume aferente TVA
	60.07		Transferuri din bugetul de stat către Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații pentru susținerea proiectelor aferente PNRR
		60.07.01	Fonduri europene nerambursabile
		60.07.02	Finantare publica națională
		60.07.03	Sume aferente TVA
modif den 2023	60.08		Transferuri din bugetul de stat către entități de drept privat și către beneficiari alții decât instituții publice pentru susținerea proiectelor aferente PNRR
		60.08.01	Fonduri europene nerambursabile
		60.08.03	Sume aferente TVA
	60.09		Alte cheltuieli ocazionate de implementarea PNRR
	60.10		Transferuri din bugetul de stat către responsabili de implementare a investițiilor specifice locale pentru derularea proiectelor din PNRR
		60.10.01	Fonduri europene nerambursabile
		60.10.02	Finantare publica națională
		60.10.03	Sume aferente TVA
	60.11		Transferuri din bugetul instituțiilor publice și activităților finanțate integral sau parțial din venituri proprii către entități private pentru susținerea proiectelor aferente PNRR
		60.11.01	Fonduri europene nerambursabile
		60.11.02	Finantare publica națională
		60.11.03	Sume aferente TVA
61			Titlul XIII „Proiecte cu finanțare din sumele aferente componentei de împrumut a PNRR”
	61.01		Fonduri din împrumut rambursabil
	61.02		Finantare publica națională
	61.03		Sume aferente TVA
	61.04		Transferuri din bugetul de stat către beneficiari instituții publice finanțate parțial sau integral din

De asemenea, regăsiți centralizate toate programele de investiții europene și situația plăților în pagina „[Programe](#)” de pe site-ul Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene.

Septembrie, 2023 - <https://funky.org/toate-analizele-cmtrfb/>

Material realizat cu sprijinul financiar Active Citizens Fund România, program finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021. Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Granturilor SEE și Norvegiene 2014-2021; pentru mai multe informații accesați www.eeagrants.org.

Proiect derulat de:

